

יד
מדר"י"ע

שערי יצחק

השיעור השבועי

מפי מרן הגאון
הרב יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

נמסר במוצש"ק

מקיץ

מסיבת חנוכה
ה'תשע"ח ב'שכ"ט
עמנואל ת"ו

לק"י

נושאי השיעור:

פרסום הנס בהקמת קרית מהרי"ץ. ביאור סיום המעשה עם רבי ואנטונינוס, שהרג הקיסר את ההגמון.

ביאור הפיסקא המתחלת באות נו"ן מפיוט 'ברוך אדיר במרומים'.

המשך משיעורים קודמים על איסור הדיבור בבית הכסא, ודין נחירה שם.

המשך משיעור ויצא, בחקיקת שם הוי"ה בהרים שעל יד ירושלים עיקו"ת.

בעניין פגעי הטכנולוגיה.



כל הזכויות שמורות

יוצ"ל ע"י מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

טלפקס: 03-5358404. נייד: 050-4140741

דוא"ל: yad@maharitz.co.il

להאזנה לשיעור דרך הטלפון:

קול יהודי תימן – 072-33-23-642

שלוחה 6

קול הלשון – 03-6171031

מספר השיעור בדיסקים ובקו "קול יהודי תימן" – 428



ניתן להקדיש כל שיעור להצלחה ולרפואה, או לעילוי נשמת.
השם יוזכר בל"נ בתחילת השיעור מפי מרן הגאון שליט"א,
וכן באמירת "מי שבירך" בסוף השיעור.
פרטים בטלפון: 050-4140741. נא לתאם זאת לפני השיעור.
והתורמים והמסייעים להפצת התורה ולזיכוי הרבים,
ימלא המקום ב"ה כל משאלות ליבם לטובה. אכ"ר.

פרסום הנס בהקמת קרית מהרי"ץ. ביאור סיום המעשה עם רבי ואנטונינוס, שהרג הקיסר את ההגמון.

ברשות הרבנים שליט"א, וברשות ראש העיר, ידידנו הרב עזרא גרשי הי"ו.

בדרך כלל אנו מקדימים בתחילת כל שיעור עבור מי הוא מוקדש. בשיעור הנוכחי ביקש ממני הרב שילה יגאלי יצ"ו לומר שהשיעור מוקדש להצלחת 'קרית מהרי"ץ', יהי רצון שהיא תשגשג במעלותיה, אבי"ר.

אנו צריכים לפרסם גם את הנס הזה. במשך יותר משלושים שנה פה בעמנואל, משנת ה'תשמ"ד לא היתה כאן שום תזוזה בענייני בנייה. ברוך ה' אנו כיום רואים כי הדברים השתנו. כן ירבה וכן יפרוץ.

בזמן שצריכים לפרסם הנס בישראל, לכך בראש ובראשונה אנו צריכים להזכיר את רבי עזרא יצ"ו, כשמו כן הוא, כמו שנאמר עֲזָרָה בְּצִרֹת נִמְצָא מָאֵד וְתִהְיֶה מוֹ, בן, כי בלעדיו לא היה מתקדם פה מאומה. אנו מודים לו ומברכים אותו, שימלא הקב"ה כל משאלות לבו לטובה, ויצליח בכל מעשי ידיו. וישמרהו מכל צרה וצוקה, ומיד כל הקמים עליו לצערו בזמן האחרון. הפסוק אומר וישעיהו ה, יג, עֲצוּ עֲצָה וְתִפְּרֹ דְפָרוּ דְפָר וְלֹא יָקוּם בִּי עֲמָנוּ אֵל.

ישנה מצוה גדולה לפרסם את הנסים. הרי ימי החנוכה נועדו להלל והודאה.

אתמול בשיעור שמסרנו כאן בליל שבת, הבאנו את המדרש המובא במנורת המאור, שם מסופר על תחילת הקשר הידוע בין רבינו הקדוש לאנטונינוס קיסר רומי. הבאנו אז את כל המעשה בארוכה, בקשר לנושא שדיברנו עליו אז.

אבל ישנו פרט נוסף בסיפור זה הדורש הסבר – המדרש אומר כי כאשר ראה הקיסר כי התינוק המובא אליו הוא ערל, כעס על אותו הגמון ששלחו, מדוע הוא שולח אליו אותו? והרי הקיסר גזר על הנימולים, והתינוק הזה אינו מהול? חרה אפו עליו...

אומר המנורת המאור בפרק קל"ד, בהביאו את המעשה הזה בהאיי לישנא, באותה שעה היו יושבים גדולים לפני קיסר, ואמרו לו אדוננו המלך, אנו מעידים בודאי שבנה של זו מהול היה. אלא אלהיהם של אלה קרוב הוא להם, וכיון שהם קוראים אליו, מיד הוא עונה, שנאמר ודברים ד, ז, 'כִּי אֱלֹהֵינוּ כָּל קִרְאָנוּ אֲלָיו'.

חשובי רומי ששמעו את העניין אמרו למלך, אדוננו הקיסר, אין לך מה לכעוס על אותו הגמון. אין ספק שבנה של זה נימול היה. והגם שבמציאות רואים שהוא ערל, אין זאת אלא מפני הנסים והנפלאות שעושה עמם הקב"ה.

לכאורה בשלב זה המלך היה צריך להירגע. אבל כתוב אחרי כן דבר תמוה –

מיד צוה המלך ונהרג אותו הגמון. וביטל את הגזירה, ושלח את רבינו הקדוש ואת אמו לשלום.

תוספת זו אינה מופיעה בספרים אחרים. לדוגמא, התוס' בעבודה זרה בדף " ע"א שהביאו את הסיפור הזה בקצרה, לא סיימו אותו כפי שסיימו המנורת המאור. גם בכל שאר המדרשים והספרים שראיתי, פרט זה שהמלך הרג את ההגמון לא נמצא.

המקום היחיד שמובא סיום זה, הוא במנורת המאור. מלבדו מצאתי גם בעוד כשניים או שלושה ספרים שהביאו את המעשה בסגנון של המנורת המאור, וסיימו שהמלך הרג את ההגמון. אבל בספרים שהעלו את המעשה בסגנון שונה, פרט זה לא נזכר כלל.

שערי יצחק – השיעור השבועי

נראה שטמון במעשה זה דבר עמוק מעט. המלך אכן האמין שהקב"ה עושה נסים לישראל, אבל הוא לא רצה לפרסם את אותו נס, לכן הוא עשה את מה שעשה.

הרי הוא מבין שהוא מוכרח לבטל את הגזירה, אבל הוא מסתבך. כי אם הוא יאמר שהוא מבטל את הגזירה, והרי כבר נתפרסם בכל המקומות עניין גזירת המילה, [כפי שדיברנו בעבר, שהם היו גוזרים את התינוק לשניים, ונותנים את חציו לאב וחציו לאם רח"ל, ואחרי כן שמים אותם בבית הסוהר], ויתפרסם עכשיו עוד על ביטול הגזירה. וישאלו כולם, מה קרה פתאום? מדוע הקיסר ביטל את הגזירה?

אלא בגלל שהקב"ה עושה נסים עם ישראל, ואז יתקדש שמו יתברך בעולם. את זה הקיסר רצה למנוע. הוא מיאן לפרסם בעולם את קדושת שמו יתברך ונסיו לעם ישראל. ואפילו שהוא הבין בתפיסתו המעוותת דלעיל, שזה "מיוחד לאלהי ישראל"... גם את זה גופא הוא לא רצה לפרסם.

עתה הוא צריך לטכס עצה. למצוא איזו עילה ועלילה על ההגמון, כך תבטל הגזירה מאליה, כי הגמרא אומרת בתענית [דף כ"ט]. כי כשמת אחד מגדוליהם, הם היו מבטלים את הגזירה. הוא חיפש ומצא איזו סיבה להאשים כביכול את ההגמון, לדוגמא, יתכן שהקיסר טען כנגד ההגמון, מדוע שלחת אותם אליי, היית צריך להרוג אותם במקום, וכיו"ב, אפשרויות נוספות לתפוס אותו על איזה עבירה, כדי למצוא תירוץ להרגו, כך הוא יוכל להסביר ולנמק כי הוא ביטל את הגזירה בגלל הריגת ההגמון, ולא בגלל הנס.

זה היה בגלל היותו כופר.

לעומת זאת, אנו מצויים לפרסם ולהודיע ברבים את הנס. ולתכלית זו נועדו ימים אלו, ימי החנוכה.

והפלא לכאורה הוא עצום. הרי ודאי שההגמון לא שיקר, ואמו של רבינו הקדוש מלה אותו. וכי יעלה על הדעת שההגמון לא מבין שיבדקו את התינוק לראות אם הוא מהול? וכי הוא חשב שיענישו אותם בלי בדיקה?

מצד אחד, המלך כועס על ההגמון, ומצד שני, מתרצים ומסבירים לו שהקב"ה עושה לעם ישראל נסים. וצריך ביאור, האם הקיסר מאמין לאותם שרים או לא?

נקדים כי השרים הללו האמינו בנסי ה', והגם שהם נשארו במצבם ולא התגיירו, אין זאת אלא מפני שבראשם העקום הם סוברים שיש לכל אומה את אלהיה, ולעם ישראל יש אלהים מיוחד שיכול לעשות גם נסים, וזה לא מחייב אותם... זו ההסתכלות שלהם, וכך הוא כיוון מחשבתם.

לעומתם, אנו תמיד אומרים 'אין עוד מלבדו'. 'השם אחד ושמו אחד'. 'השם אלהינו ה' אחד'. אלהינו בעולם הזה, אף שיש הכופרים בו כיום בעוונותינו הרבים, אבל לעתיד לבוא כל אומות העולם יודו למלכותו, שהוא יהיה "אחד" על כולם, וכמו שמפרש רש"י את הפסוק בפרשת ואתחנן.

עכ"פ, אותם שרים בטפשותם ובשטותם סברו כך, וזה מה שהם הסבירו למלך.

אבל תמוה, מה נפשך. המלך מאמין להם או לא? אם הוא לא מאמין להם, מדוע הוא מבטל את הגזירה? אם הוא ביטל את הגזירה, כנראה שהוא מבין שהיא לא תעזור, כי הקב"ה עושה נסים לישראל, נמצא שהגזירה לא תעזור. כי הוא יגזור, וישראל בכל זאת ימולו את בניהם, והגזירה לא תתקיים. ואם הוא כן האמין להם, מדוע הוא הרג את ההגמון?

יש פוסקים שאומרים שמצוה עלינו לפרסם את הנס, לאו דוקא ליהודים. לדבריהם אפילו יהודי שנמצא באיזה מקום נדח בעולם, ורק שכניו הגויים יראו את נרות החנוכה, אפילו הכי צריך להדליקם ולפרסם הנס בפניהם.

מסתמא אנו נוטים לחשוב כי במקומות הרחוקים, פרסום הנס נעשה לגויים בלבד. אבל האמת כי פעמים רבות, דוקא יהודים שהיו נמצאים בתחתית המדרגה, ונטמעו בין הגויים, עד שהגיעו למקומות הנדחים ביותר בעולם, בראותם פתאום את נרות החנוכה מאירים וכו', חוזרים בתשובה. זה מזכיר להם.

לכאורה, בעל מנורת המאור אינו סובר כשיטה זו, כי הוא מתחיל את פרק זה ואומר, 'לפרסם הנס בישראל', שמע מינה שאין מצות פרסום הנס לגויים.

אבל עיקר הדבר עכ"פ הוא שמוטל עלינו לפרסם את נסי השם יתברך, לידע ולהודיע שישראל אינם כפופים לטבע. ישנם נסים מלובשים בטבע, וישנם נסים מחוץ לטבע. אלו הם נסים ונפלאות. נסים הם בגדר הטבע, ונפלאות הם מעל הטבע. ידועים דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא, כי מי שאינו מאמין בטבעי העולם שהם נסים נסתרים, אין לו חלק באלהי ישראל. וישנם מאידך נסים שאינם בגדר הטבע, כמו נס פך השמן, שדלק שמונה ימים.

הנס של עמנואל, הוא בבחינת נס נסתר. אנו רואים את יד ה' המובילה אותנו בכל, כי אם זכינו לראות התעוררות גדולה כזו, כדי לבנות את 'קרית מהרי"ץ' בס"ד, אין זאת אלא ברחמי וברוב חסדיו של הקב"ה, ואנו מודים ומהללים אותו על שזיכנו לכך. שהחיינו וקיימנו הגיענו לזמן הזה.

אנו צריכים לפרסם את נסי ה'. להרגיש ולהבין שזאת בבחינת נס, כי מי חשב על כך לפני כמה שנים?

אמר לי אחד מהיוזמים, אני מודה על האמת, כל הרעיון של קריה זו היתה נראית לי מלכתחילה כדבר הזוי... אבל התבדיתי. חי וקיים העניין.

ברוך ה' שהדבר התחיל לקרום עור וגידים, יהי רצון שכן ירבה וכן יפרוץ.

ביאור הפסקא המתחלת באות נו"ן מפיוט 'ברוך אדיר במרומים'.

בשיעורים האחרונים אני מתחיל את השיעור בפירוש בית אחד מהפיוט ברוך אדיר במרומים. דיברתי על כך בעבר בס"ד. נמשיך גם עכשיו, למרות שהשיעור הפעם יהיה קצר מן הרגיל, לרגל מסיבת חנוכה שתיערך לאחר מכן.

אנו באות נו"ן מהפיוט, בו נאמר כך, ברוך נתן באדם רוח חכמה. ונפח בו נשמה. אשר בה יבדל מבהמה. ויעלה על מעלה רמה. ברוך הוא.

הפייטן משבח את הקב"ה ואומר, על מה שנפח באדם נשמה, בה הוא יבדל ומשתנה מבהמה. מְקַרְה בְּנֵי הָאָדָם וּמְקַרְה הַבְּהֵמָה וּמְקַרְה אֶחָד לָהֶם, פְּמוֹת זֶה פֶּן מוֹת זֶה, וְרוּחַ אֶחָד לְכֹל. וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין, פִּי הַכֹּל הַבָּל. [קהלת ג, יט]. מה ההבדל ביניהם?

כל האיברים שבגוף האדם ישנם גם בבהמה, ומה אנו שונים בכל זאת?

הקב"ה נתן לנו נשמה שאין לבהמה. יש שכל ויש נשמה. גם לגויים יש נשמה, אבל היא לא חוצבה מהמקום ממנו נחצבו נשמות עם ישראל.

הזוהר הקדוש אומר על הפסוק [בראשית ב, ז], וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים, מאן דנפח מדיליה נפח. הקב"ה נפח בנו נשמה מדיליה. כמו

שערי יצחק – השיעור השבועי

השמחה, ולהשתמש באותה שמחה כגורם להתעלות הבחינה הרוחנית שבו. שלא תהיה אותה שמחה גורם לירידה חס ושלום, אלא אדרבה שתהיה עלייה רוחנית בהשפעת השמחה והאור, כך שנצא אכן מחוזקים מימים גבוהים אלו.

המשך משיעורים קודמים על איסור הדיבור בבית הכסא, ודין נחירה שם.

דיברנו בשיעורים האחרונים על חידוש גדול, הנוגע למעשה.

כידוע ההלכה המובאת בשו"ע, שאסור לאדם לדבר בהיותו בשירותים, הנקרא בלשוננו בית הַכֶּסֶא.

אגב, כיון שאני חושש שיהיו כאלו שלא יבינו אותי, לכן אפרש שיחתי ואומר כי המדובר על מה שקורים בעדות אחרות, 'בית הַכֶּסֶא'. זה לא נכון. אך צריכים לדעת כי אף שבזמננו ישנם כסאות בשירותים, אך בדורות שעברו לא היה כלל כסא בשירותים... לכן אצלנו מסורת הקריאה הנכונה שהיא בית הַכֶּסֶא, דהיינו מקום שמסתתר בו האדם מפני הצניעות.

מקור האיסור מפורש בגמרא בברכות דף ס"ב ע"ב, במעשה שאירע עם רב ספרא שהיה בבית הכסא, ורבי אבא רצה להיכנס. אמר לו רב ספרא, "ליעול מר". העיר לו רבי אבא שאסור לדבר בבית הכסא, והשיב לו רב ספרא כי הוא חשש כי הוא מסוכן.

הפוסקים נוקטים שטעם האיסור הוא משום צניעות, אבל הבאנו חידוש גדול משמו של בעל מדרש תלפיות בספרו שבט מוסר פרק מ"ג, ובמדרש תלפיות גופא ענף איברים הוא מזכיר זאת בקצרה, ללא הנפ"מ. הוא מחדש לנו שהאיסור הוא מפני שהוא מורה על שם ה' בדיבורו במקום מטונף.

שעושים כיום "הַנְשָׁמָה", כגון למי שהתעלף או איבד את ההכרה רח"ל, כך ביצירתנו כביכול הנשים בנו הקב"ה מתוך רוחניותו. ועיין רמב"ן על הפסוק שם, ואמת ליעקב להגר"י קמינצקי. אמנם זו נקודה שצריכים לזהר בה, כי היא לא פשוטה כל כך.

בספר נחלת יוסף בפרק השמיני הנקרא בחינת הנשמות, כתב שיש טועים בזה, וחושבים שהדברים כמשמעם, כביכול הנשמה שיש בנו היא ממש כמשמעות הפסוק [אויב לא, ב], חֶלֶק אֱלוֹהֵי מַמְעַל, כאילו נתן הקב"ה חלק מעצמותו בבני האדם.

הוא מעורר שזו טעות, ואסור להאמין בזה, כי שיטה זו עלולה להביא חס ושלום לשיבוש באמונה. העניין הוא שהנשמה היא השתלשלות מלמעלה, אחרי כמה וכמה שלבים. לא נמצא בנו מהות הקב"ה ממש חס ושלום, אלא משהו בחינת דבר המשתלשל ויוצא ממנו. אפשר לעיין שם בגוף הספר דף ל"ה ע"ב.

חיפשתי ומצאתי את מקור דבריו, בספר נשמת חיים למה"ר מנשה בן ישראל, במאמר ב' פרק תשיעי.

פיסקא זו המדברת על גדלות האדם, על נשמתו ורוח חכמתו, יצאה לנו בדיוק בימי החנוכה. חושבני כי הם קשורים אחד לשני. החכמה נרמזת בשמן זית כנודע. התורה היא אורה, ובזכות שמנצל האדם את הימים האלו לרוחניות, בחינת החכמה הרמוזה בשמן זית, זוכה להאיר את נשמתו באור התורה. הרגיל בנר חנוכה הויין ליה בנים תלמידי חכמים.

מצד אחד צריכים לשמוח בימי החנוכה, ונוצר קצת ביטול תורה מחמת השמחה, כמו שמעוררים הרבה בספרים הקדושים והזהירו שיש להתמיד בלימוד התורה בימי החנוכה, אך צריכים למודעי כי מאידך אין להזניח את עניין

ממש פלא עצום, וצריכים לדעת זאת. דיבור האדם יוצר ומשלים מבחינה רוחנית את שם ה' הקדוש. הרי הדיבור נאצל מהלב, והוא בצורת יו"ד, ואחר כך ממשיך הדיבור אל החזה, שם הוא מקבל את האוויר, והחזה הוא אות ה"א, כי אם נקיף את הריאה שהיא עגולה תיווצר אות ה"א, כמו שכבר הסברנו שדברים עגולים רומזים לאות ה"א בכתב האשכנזי ובכתב רש"י. ממשיך הדיבור לעבר הגרון, והוא רומז לאות וא"ו. ויוצא הדיבור חוצה דרך הפה, הרומז לאות ה"א, כמו שהסברנו בחזה.

אומר בעל מדרש תלפיות בשם רבו, כי בהיות שאנו רואים שארבע אותיות השם הקדוש נוצרות על ידי דיבור האדם, זוהי הסיבה שאסור לדבר בבית הכסא, כיון שהוא יוצר שם הוי"ה ברוך הוא במקום מטונף חס ושלום.

אמרנו את מאי דנפקא מינה משיטה זו, כלפי פשטות הפוסקים, הנוקטים שהאיסור משום צניעות, ואכמ"ל.

אקרא בפניכם את שכתב אחד מתלמידי החכמים בנושא זה, בספר שעדיין לא נדפס (שו"ת ה' רועי דף י"ב. מסתמא כשיודפס יחולו קצת שינויים). ואוסיף מכנגד את מה שנראה לי בעצמי בס"ד לגבי מה שהוא כתב [אף ללא קשר לטעמו של המדרש תלפיות]. כיון שמדובר בהלכה למעשה ממש, חשוב לקלוט את הדברים. ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

וכך הוא כותב, אדם שנכנס לבית הכסא לעשות צרכיו, צריך שלא לדבר בבית הכסא, והטעם משום דרך ארץ, מטעם צניעות. הוא החליט שזו הנקודה, כי הוא לא ראה את טעמו של מדרש תלפיות שהבאנו, שעיקר האיסור מפני הקדושה של שם ה'. והגם שבספרי כמה מהמקובלים, כהסולת בלולה והבן איש חי, הביאו טעם כעין זה, שלא יתאחו החיצונים.

הם לא נכנסו לעומק העניין לבארו בפרוטרוט, ואפילו לא רמזו לדברי בעל מדרש תלפיות כלל. ובכל אופן הדברים משתלבים יחד. כמובן יש חילוק ביניהם, אך הדברים קרובים קצת.

ונראה שבזמננו איסור זה נוהג גם בנשים. כוונתו לומר כי הגם שבזמן חז"ל תיקנו לנשים לדבר בבית הכסא, כדי שלא ייכנסו נשים לתוכו, אין זה נוהג אלא בהיותם נפנים בשדות, אבל כיום אין מכך נפקא מינה, וכיון שהאיסור מפני הצניעות, גם לנשים יש לאסור.

כדאי להזכיר מה שתיקנו חז"ל שהנשים תהיינה מספרות זו עם זו בבית הכסא, כדי שלא יכנס לשם איש, משום ייחוד (כיעויין סנהדרין דף יט. וברמב"ם פכ"ב מהל' איסורי ביאה הלי"ד ובטור וש"ע אבן העזר סימן כ"ב סעיף י"ג). ואעפ"י שאין עניין זה נוהג בדורותנו כיון שאין בתי הכסאות שלנו בשדות כמו שהיה בזמנם, וממילא אין חשש ייחוד, אך אולי היה מקום לטעון שכיון שהותר לנשים לדבר שם בזמנם, הותר גם היום אפילו שאין את הסיבה. או עכ"פ שיותר קל העניין לגביהם. אבל אין זה מתקבל על הדעת, כיון שהתקנה לא שייכת היום, ממילא חזר דין הנשים להיות כמו האנשים, בלי שום הבדל.

ומ"מ כל זה דוקא שמדבר עם רעהו בדרך שיחה ובקול רם, אז נחשב הדבר לחוסר צניעות. אך כשמדבר בלחש בינו לבין עצמו (וכגון שקורא בדברי הרשות), לית לן בה. הוא מבין כי מפני שטעם האיסור הוא מפני הצניעות, הוא אינו נוהג אלא בזמן ששומעים אותו, אבל המדבר בשקט, לעצמו בלבד.

יוצא כי גם מי שנכנס עם טלפון סלולארי לשירותים, לקבל איזו שיחה חשובה, או שהוא רוצה לענות למישהו, לדבריו הדין הוא שמותר אם הוא מדבר בלחש. קל וחומר שהמדבר

שערי יצחק – השיעור השבועי

מוסיף בעל ההלכות דלעיל, ישנם עוד אופנים שהותר לכתחילה לדבר בבית הכסא, כגון לצורך ספק סכנת חולי, וכן אם נגמר הנייד ומבקש מבני ביתו שיביאו לו נייר. וכשהותר לדבר בבית הכסא, רשאי לדבר כרגיל, ואין צריך לקצר בדבריו.

הוא מדייק את ההלכה הזו מהא דאמר לו רב ספרא בגמרא, "ליעול מר". ואם היה חובה לצמצם בדיבורו, היה לו לומר בקיצור, ליעול.

חושבני שצריכים להתעמק ולדייק יותר בגוף הראיה. לא נראה לי שמותר לדבר ממש כרגיל כפי שהוא מביין. יתכן כי מלה אחת של כבוד, כמו המובא בגמרא שהוסיף לו רב ספרא מלה אחת של כבוד, כגון "כבודו ייכנס", אין איסור, כי זה נצרך בגדר נימוס ודרך ארץ. אבל לפתח ולהרחיב בנושא, דומני שאין היתר.

יתכן כי גם באופן שבני ביתו צריכים לשאול ממנו משהו נחוץ, שמעיקר הדין אין איסור כמו שהוא מביא, שלצורך חולי וסכנה מותר, היינו בדוקא אם לא מרחיב בדיבורו. ויותר טוב לעשות קול נחירה, שלפי תנועת הקול וצורתו מבינים את כוונתו להשיב כן, או לא.

ומוסיף עוד, ודע, דכל דברינו עד עתה הם דוקא כאשר נכנס לבית הכסא לעשות צרכיו, אך כאשר נכנס לבית הכסא לצורך אחר, כגון לקחת נייר וכדו', רשאי לדבר שם כרגיל ואין בכך חוסר צניעות. נפקא מינה נמי כגון כשרוחצים ילדים בחדר אמבטיא שיש שם בית הכסא, וחש צורך לדבר.

*

שאל אותי מישהו שאלה קשה בעיקר הפירוש הזה, הרי אנו הבאנו בשיעור הקודם את טענת המנחת חינוך שאומר כי סופר, [וכן כל הכותב], המוסיף אות וא"ו, אחרי אותיות יו"ד וה"א, הוא מקלקל את שם ה' הראשון. שהרי אותיות יו"ד וה"א, הן שם קדוש בפני עצמו, כי שתי

בטלפון עם אדם אחר, והשני לא רואה שהוא מדבר בשירותים, וזה לכאורה פחות חסרון בצניעות. [ועיין שו"ת שערי חיים (רוטר) ח"א סימן ג'].

אבל למרות שהוא סובר כך, וכפי עיקר הדין ופשטות הפוסקים, כי מפני הצניעות אין לאסור בזה, בכל זאת חושבני שזה אינו רצוי. לכן, גם אם הוא נצרך לענות לאיזו שיחה דחופה וחשובה, שינחור לאותו מתקשר, כך שיבין שהוא שיתקשר בעוד כחמש דקות, כי כרגע הוא לא יכול לשוחח עמו בטלפון.

צלצלתי פעם להגרי"י פיישר זצ"ל, מהבד"ץ של העדה החרדית בירושת"ו, לדון עמו על איזה נושא בכשרות. הוא הרים את הטלפון ואני שומע אותו אומר, 'ובנה את ירושלים עירך כאשר דיברת וכו'. היה בתוך ברכת המזון, ורצה לרמוז לי שכיון שהוא באמצע ברכת המזון, הוא יענה עוד מעט, והניח את השפופרת.

גם בעניינינו ראוי לעשות כעין זה, וכפי שדיברנו בעבר שבדרך נחירה אין שום איסור. זה לא נחשב דיבור כי הוא לא יוצא מהפה, אלא מתוך פנימיות הגוף. לכן אפילו לפי טעם הסוד כפי שהביאו בעל מדרש תלפיות הרי זה מותר, כי באופן זה הדיבור אינו יוצא בשיתוף הפה, היוצר את האות ה"א בשם הוי"ה, והגם שהגוף, החזה והצוואר מוציאים את הנחירה, כיון שאין הפה נפתח ואין משתתף שם הוי"ה שלם בנחירתו, אין לאסור.

אפשר גם לעשות סימן קול ידוע, כעין "צו צו", הרומז שלילת דבר, כי הוא לא נאצל מהלב וכו', אלא הוא מתחיל ונגמר בפה, ואין שיתוף ויצירת שם.

לכן אנו מסיקים ואומרים כי הדיבור שאינו יוצר שם הוי"ה, גם לפי הטעם הפנימי שהביאו בעל מדרש תלפיות, אין בו שום איסור.

האותיות הראשונות קדושות בפני עצמן, וארבע האותיות גם כן קדושות בפני עצמן. וטוען המנחת חינוך כי כיון שלשלושת האותיות הראשונות של שם הוי"ה אין שום משמעות, כיצד הותר לסופר לכתוב את האות השלישית, היא הוא"ו, הרי הוא מקלקל בכך את שם ה', באותיות יו"ד וה"א.

והבאנו לדון בדבריו, כפי שהקשה בשו"ת מחנה חיים (סופר), כי אדרבה, אין בכך שום קלקול, רבינו בחיי כתב בפרשת שמות על הפסוק [שמות ג, יד], אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, שעיקר השם הקדוש הוא שלושת האותיות הראשונות, היו"ד, הה"א והוא"ו, הן האותיות העיקריות בשם ה', והאות האחרונה כפולה, וטפלה במעט לעיקר ה', ואם כן טענת המנחת חינוך אינה מובנת. כי בזמן שכותב הסופר את האות וא"ו, הוא מעלה ומשבח ומפאר את שם ה', ואין בכך אפילו לא קלקול לרגע?

אגב, שאל אותי מישהו בטלפון אחר מסירת שיעור זה, כי מה שאמרתי בשם רבינו בחיי הוא נגד האר"י...?

שאלתיו בפליאה, למה? מה האר"י אומר?

הוא השיב לי, האר"י אומר ששם ה' הוא בן ארבע אותיות, ולא שלוש?

אמרתי לעצמי רחמנא ליצלן, והוא עוד לומר קבלה... זה מה שהוא הבין מהאר"י ואת זה הוא בא לשאול? כל ילד יודע ששם ה' הוא בן ארבע אותיות ואין בזה שום ספק, אלא שרבינו בחיי מעמיק חקר בזה ואומר כי עיקר ה' הוא השלושת האותיות הראשונות, והה"א האחרונה היא כפולה, ואין בכך שום סתירה לדברי האר"י, לא מניה ולא מקצתיה.

נחזור לעניינינו. יוצא אם כן כי כל מה שחידשנו ואמרנו שהנחירה מותרת, מפני שהיא לא נעשית בשיתוף הפה, ולא נחשב שם הוי"ה

מושלם, הקשה לי חכם אחד נר"ו, כי הגם שהפה סגור ואינו משתתף ביצירת הנחירה, הרי לפי שיטת רבינו בחיי דלעיל עדיין יש לאסור, כי שלושת האותיות העיקריות הראשונות כן משתתפות ביצירת אותה נחירה?

זו לכאורה טענה טובה. אבל חושבני כי יצירת הדיבור בנחירה ואי השלמת שם הוי"ה בה פועלת באופן הפוך. בעל שבט מוסר אומר כי הדיבור נאצל מהלב, ועיקר הדבר צריך ביאור, מה פתאום? כיצד הדיבור נאצל מהלב?

ויותר יש להקשות, מדברי בעל מדרש הגדול. המדרש הגדול בפרשת תרומה דף תקצ"ז מסביר כיצד המשכן וכליו, הארון, היריעות והשלחן, מכוונים כלפי גוף האדם. ובתוך הדברים הוא כתב, בגוף, הקול יוצא מבין כנפי הריאה. ברגע הראשון זה נראה כסתירה, מהיכן נאצל הדיבור, מהלב או מכנפי הריאה?

התשובה היא כי אין ספק שהנכון כדברי בעל מדרש הגדול, שיוצא הקול מבין כנפי הריאה. אבל בעל מדרש תלפיות לא אומר אלא כי הדיבור "נאצל מהלב". כשאדם מדבר, יוצאים מלותיו מתוך הלב, אם אין לאדם שכל הוא לא מדבר. ולא למימרא שהדיבור יוצא בפועל ומתגשם מתוך הלב, אלא הוא נאצל ממנו, כלומר שמחשבת ותכנון הדיבור יוצאים מתוכו. המחשבה יוצאת מהלב. הכל מגיע מהלב. כגון שנאמר לְאָדָם מֵעֵרְכֵי לֵב, וּמִיַּי מַעֲנָה לְשׁוֹן [משלי טז, א]. לֵב חָכָם יִשְׁפִּיל פִּיהוּ [שם כ"ג].

וצריך לומר, כי בזמן שמשמיע האדם קול נחירה, בכדי שיבינו מתוך ניגון הנחירה אם התשובה שלילית או חיובית, מקורה אינו מהלב. מחשבת הדיבור וסדר המשפטים הרגילים, אכן נאצלים מהלב, ממשיכים דרך הריאות, עוברים דרך הגרון עד שמגיעים לפה, ונשמע קול הדיבור. אך בנחירה שאינה קול דברים, היא לא נאצלת מהלב, ונמצא שצריכים לתקן ("לשפץ") את מה שאמרנו,

שערי יצחק – השיעור השבועי

הרי אנו יודעים את מה שנאמר על זמן שהגיע יעקב לבית אל, 'אֶכֶן יֵשׁ יְיָ בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֶנְכִי לֹא יָדַעְתִּי. וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מֶה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹהִים וְזֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם' [בראשית כח, טז-יז],

רש"י מביא שם שהר המוריה קפץ לבית אל. הכותב דלעיל מספר שהתגלה והתפרסם בשנים האחרונות, צורת שם הוי"ה במקומות שם.

השי"ת השאיר כאן מזכרת בעולמו זכר להתגלות, ושייכו זאת אותם אנשים לפסוקים בתחילת פרשת ויצא, "והנה ה' ניצב עליו", "אכן יש ה' במקום הזה". אולם לא היו לכך ראיות מוצקות, מלבד ציור חובבני של ההרים, שניכר עליהם שמישהו שרטט עליו בכתב ידו או ע"י מחשב את שם ה'.

הביאו את הדבר קמי רבינו. הוא מרן רבינו ראש הישיבה, הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל, שנלב"ע ערב חנוכה השבוע. יהיו הדברים האלו לעילוי נשמתו. תנצב"ה.

מחבר הספר מזקנים אתבונן כותב ששאלוהו על כך האם יתכנו הטענות שהם טוענים? וכן הראו לו את אותו ציור.

אנו חילקנו בשיעור דאז ציור אמיתי ומקורי, אבל נראה שבזמן מספר סיפור זה לא הביאו לו אלא ציור חובבני המתאר זאת. כנראה שלא היה להם את המקור, וראה מישהו את הציור והעתיקו.

התעלם רבינו מכל הראיות מה שאמרו, וכן ביטל לחלוטין את כל ענין הציור המזויף. אבל אמר למרות כל זאת [הציור המזויף ושאר הדברים והטענות], מסתבר שאכן יש מציאות כזו של שם השם בהרים שם. [ואיך ידע? סוד ה' ליראיו].

כלומר שחסר בנחירה את האות יו"ד הראשונה הרמוזה בלב, ולא האות ה"א האחרונה כמו שאמרנו בעבר.

המשך משיעור ויצא, בחקיקת שם הוי"ה בהרים שעל יד ירושלים עיקרית.

דיברנו על עוד חידוש גדול שהתגלה בשנים האחרונות, ובזכות ידידנו הרב שילה יגאלי יצ"ו, בבחינת עד פִּי יָבֵא שִׁילָה [בראשית מ"ט י'], זכינו לתוספת דברים בזה. גם בלעדי הרב שילה, לא היה זו מאומה כאן בעיר עמנואל, ועתה הוא זיכני לחידוש נוסף בתורה הקדושה. אמרנו בעבר כי התגלה לאחרונה דבר מעניין. פלא עצום.

מצאו כי בערים שבין ירושלים עיקרית לעיר בית אל, רואים בצורת בריאת ההרים את שם הוי"ה ברוך הוא. גילו זאת בצילום לויין שמסתובב סביב כדור הארץ.

ידעתי כי מקור העניין נמצא בספר מזקנים אתבונן, אבל לא השגתי אז. עתה השתדל הרב שילה והצלח להשיג לי את המקור, ואשתדל לקרוא בפניכם את הכתוב שם מלה במלה. אח"כ נדבר על מאי דנפקא מינה מבחינה הלכתית.

הרב משה אסחייק כתב בספרו מזקנים אתבונן פרק י"ד [דף 116] שנדפס לפני כשנתיים או שלוש כך, סוד שם ה' החרוט בהרים:

לפני כחמש עשרה שנים (בערך ה'תש"ס), היו שטענו שבהרים ליד ירושלים הסמוכים לישוב בית אל יש תופעת טבע נדירה ומיוחדת, שבואדיות ובהרים חקוק שם ה', דהיינו פיתול הוואדיות בצורת שם ה'. וטענו, שבמקום בו היה סולם יעקב...

אקצר בסיפור, נקריא רק חלק מהקטעים המובאים שם, ונתעכב בהמשך על הנפקותא ההלכתית היוצאת מזה.

בקשו התלמידים לברר מקחו של צדיק, ולהראות את דברי רבינו בפועל.

ללכת בפועל אל המקום, לא היה ניתן, היות והוואדיות אלו נמצאות ממש בשטח הערבים, ופיקוח נפש ממש הוא.

האמת, שגם אם הם היו הולכים, הם לא היו מוצאים כלום. אי אפשר לראות זאת בעיניים, רק מגבהים עצומים אפשר לראות זאת. רק בתמונות לויין במרחק מאות קילומטרים מכדור הארץ, זה מרחק שלא רואים בו כמעט כלום, בבחינת וְנָהִי בְעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וּבמדבר יג, לג. מגבהים אלו אין רואים לא בתים אפילו גבוהים ולא עצים, מגובה זה הם נראים פחות מגרגיר חרדל. כך ניתן ביטוי לבריאת הקב"ה בטבעה, בפועל.

ולפיכך החלו התלמידים לשאול איש במקום מגוריו ואת שאר מכיריהם על הדבר. הגיעו לטייסים וכי'. בסופו של דבר הגיעו לאיזו תמונה ענקית מכדור הארץ.

כשקיבלו התלמידים את התמונה לידם, ראשית כל עברו אצל כל המומחים ששאלו אותם קודם, והראו להם את שם ה' הכתוב שם. כולם התפעלו מאד, אבל זה לא סיפק את התלמידים, הם ביקשו לדעת מדוע קודם הם לא ידעו, ומה מיוחד בתמונות לויין זו?

לאחר שהתעמקו בדבר אמרו כולם וביארו, שכאשר מצלמים צילום אויר או לויין מקפידים לצלם בצהרי היום, שהשמש באמצע הרקיע, כדי שלא תהיה השפעה של צל ההרים על התמונה. בצילומי לויין מקובל לצלם באמצע היום, בזמן שהשמש באמצע הרקיע. אז הכל

ברור. אם מצלמים בשעות הבוקר, הצל משפיע, והתוצאה אינה מדוייקת.

אבל הצילום האחרון "בשעות" צולם בשעות הבוקר, ואז התגלה שם ה'.

ואותו צילום לויין שצולם מגובה 930 קילומטר, היה בצורה נדירה בשעות הבוקר המוקדמות, כך שהשפעת הצל ניכרת על הוואדיות, ובאמצעות השתקפות הצל, ניכר היה האופן הרשום של צל ההר על הוואדי. כל אות בשם ה' הרשום היתה בגודל של קילומטר מרובע, דהיינו השם בכללותו היה כארבע קילומטר רבוע, אורך ארבע על רוחב אחד.

מסופר שם שכל המומחים התפעלו למראה הפלא הגדול.

הוואדיות נמצאים שם אלפי שנים, רק שלא היו אז מטוסים, וקל וחומר שלא היו לוויינים, שעל ידם יתאפשר לראות את התמונות.

ואפילו בזמננו שמצלמים הכל, לא היו רגילים לצלם בזמן כזה שניתן לראות בו את שם ה'.

רק רבינו מבחינת סוד ה' ליראיו ידע שיתכן זה. כמו שאמרנו, הנס הראשון שהיה פה, שצילמו כביכול בשעה ה"לא נכונה", כך זה התגלה, ועוד כמה נסים כיו"ב.

הם מביאים שהגראי"ל שטיינמן זצ"ל בדק את תמונת המפה הגדולה, והוא שאל ובירר היכן בני ברק וירושלם, וכיצד רואים את האותיות. ובכדי לבחון ולאמת זאת, כי האותיות כתובות במרחק מה [כדלקמן], הוא קרא לילד קטן, דלא חכים ודלא טיפש, הרבה ילדים, שיראו האם הם מזהים את שם הוי"ה. הוא שאל אותם האם אתם רואים בעיור אותיות מיוחדות? והילדים השיבו לו שהם רואים את אותיות שם ה'.

שערי יצחק – השיעור השבועי

מסתמא קשור הדבר לפסוק 'למנצח על אילת השחר'. או על מה שדרשו רז"ל בירושלמי תענית פ"א הל"א שהבוקר הוא עת הגאולה, מהפסוק בישעיה נכ"א, י"ג, אַתָּה בִּקְרָ וְגַם לַיְלָה, בוקר לישראל, ולילה לאחרים. וועיין עוד בספר חן טוב למה"ר אביה הלוי פרשת בראשית דף קע"ב, ד"ה זהו. ופרשת ראה דף רפ"ג ד"ה זהו].

ומבין עכ"פ בני הנזכר, שזו הסיבה שרואים בשעות הבוקר את שם הוי"ה, כי אז האוויר זך כאמור. ועכ"פ, בין אם זה נכון ובין אם לא, חושבני עכ"פ שהטעם הוא שהשתקפות צל ההרים משפיעה בשעות אלו, היא גם כן סיבה נכונה.

לחזק זאת יש להוסיף ולהביא מפירוש הרוקח על התורה [דף רכ"ב], שזיכני בו הבחור החשוב הרב צוריאל אהרון יצ"ו משיבת ארחות התורה, השיג לי את הספר בהשאלה לזמן מסויים. יישר חיליה לאורייתא. שם הוא מביא כמה חידושים על סולם יעקב אבינו, והעניינים הרמוזים בו.

הרוקח מביא ביאורים רבים וגימטריאות כדרכו בקודש, כגון שהסולם הוא התורה. אח"כ הוא מוסיף שהסולם סימן לקץ, סולם בגימטריא ממון. ושאר עניינים כיוצא בזה. ולקראת הסוף כתב הרוקח כך, סולם, בגימטריא המה הזיווגים. השמימה, הכל בידי שמים, מה' אשה לאיש. מוצב ארצה, שעוסקם לזווגם, לכך הזכיר אברהם אלהי השמים ואלהי הארץ, אשר לא תקח אשה לבני וכו'. מלאכי אלהים עולים ויורדים בו, ונותנים עצה בלב כל אחד ואחד לזווגם וכו'.

אברהם אמר [בראשית כד, לז], לא תקח אשה לבני מפנות הפנעני אשר אנכי ישב פארצו. מכיון שאלו המלאכים העולים מהשמים לארץ, הרי למדים אנו מכך שבעצם סולמו של יעקב אבינו הוא דבר שפועל בכל הדורות, לכן מובן

והביאו כמה תינוקות שעונים לגדר אינו לא חכם ולא טפש, כדאיתא בש"ע או"ח סימן ל"ב, ואמרו להם להסתכל בכל המפה, ולראות אם מזהים בתוך תוואי השטח אותיות, ואם כן, מה הם? וכו'.

אמנם האמת לפי מה שאני בדקתי, האות ה"א הראשונה אינה ברורה לגמרי. ואף שרואים בבירור, אין ספק בכך שישנם אותיות, היו"ד הראשונה, והוא"ו והה"א האחרונות, עכ"פ הה"א הראשונה משום-מה אינה ברורה. יתכן שזה משתנה לפי זווית הצילום, ואולי בשעה אחרת ביום יראו את האות ה"א יותר טוב.

כמרכן חושבני שאם יחפשו במפה זו בעוד מקומות, יגלו עוד ממצאים. אולי יראו היכן הגיהנם... וכיו"ב. לכאורה אנו לא יודעים מה לחפש, אבל צריכים לחפש בכל העולם, אולי יגלו דברים נוספים. בינתיים זהו הדבר היחידי שמצאו.

אגב, בני הרה"ג משה שליט"א אמר לי שנראית לו סיבה אחרת, מדוע נגלה שם הוי"ה דוקא בשעות הבוקר. וזאת עפ"י מה שכתוב בספר חן טוב למהר"י בדיחי, שקיבל מרבתי (או אולי בספר עולת שלמה למהר"ש בנו), שבשעות הבוקר אוויר העולם זך ונקי. שהעולם טהור יותר בשעות הבוקר. ומוסיף ואומר עוד, שהמשיח שיבוא במהרה בימינו אמן, יבוא בשעות הבוקר, בעוד שהאוויר זך. הסיבה לזה היא מפני שבליילה יש פחות עבירות בעולם. בכל היום, מלכלכים את העולם בעבירות רבות, אבל בלילה מתמעטים העבירות. לכן האוויר זך בשעות הבוקר, ולכן זה הזמן שיבוא המשיח.

אנו לא מצאנו מקור לשני החידושים דלעיל בשאר ספרים. חיפשנו הרבה ולא זכינו למצוא. היודע על מקור הדברים, יודיענו ושכמ"ה.

שהוא מתגלה גם בזמננו. אחד מהתפקידים של מלאכים אלו לעשות את השידוכים בעולם, וזה שייך תמיד. ומה יצא הדבר.

ממאמר חז"ל בבראשית רבה [פרשה ס"ח אות ד'] יש אסמכתא סיוע ומקור לפירוש הרוקח בנדון דידן, שעלידי נישואין עולים ויורדים בו, מגביה הקב"ה לזה ומשפיל לזה, עולה משפחתה לגדלה, משפחה טובה, יעו"ש. משמע אם כן שזה נשאר לכל הדורות, ובזמננו זכינו שזה יתפרסם.

ובנוגע לבחינה ההלכתית, דיברנו אז בשיעור על מה שהעירו בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שכאשר שמע את החידוש הזה שאל, כיצד אם כן מותר לנסוע בכבישים שם, בין ההרים, והרי יש חשש שנמחק בכך שם ה'?

לא אחזור ואאריך על פרט זה, רק נאמר כעת בס"ד עניין נוסף. דיברנו כבר כי בעצם כל יבשות העולם יוצרות יחד את שם ה'. מי שמסתכל מלמעלה על העולם, נוכח לראות כי היבשות יוצרות יחד את שם ה'. כי אוסטרליה היא האות יו"ד, יבשות אסיה ואירופה, יוצרות את האות ה"א, את חלק הגג והרגל הימנית. אפריקה היא הצד השמאלי שלהם, רגל שמאל. ואמריקה היא הוא"ו. יבשות אלו יחדיו יוצרות את שלושת האותיות העיקריות של שם ה'. ממש פלא עצום.

עתה כמרבך נשאל לפי זה, וכי אסור לאניות לנסוע ברחבי האוקיינוס, כי גורמות בכך להפסק בשם ה' חלילה? ודאי שלא.

מה גם שבעיקר הדבר אין בכלל שאלה, כי דברים אלו שאינם נראים בעינינו, אלא מגביהם עצומים כאלו, אין לנו אפשרות לבדות ולהמציא איסור הלכתי בגינם, ואין בזה כמובן איסור מחיקת ה', כמו שראיתי שהסתפקו, אולי אסור לקחת מהרים אלו אבנים, כביכול מוחקים בכך חלק מהשם.

עוד שאלו, מה יהא הדין בתמונה כזו, דהיינו כשצילמו את המקום הזה, האם יש קדושה בתמונה?

לפעמים מצוי גם גויים שעשו צילומים כאלו, אבל צריכים לדעת כי גם גוי שכתב את שם ה' יש בו קדושה. מקור ההלכה הזו מפורשת ברמב"ם [יסודי התורה פרק ו' הלכה ח'] בזה"ל, גוי שכתב את השם, גונזין אותו. וכן כתבי הקדש שבלו, או שכתבן גוי, יגנזו. גם בספר החינוך מצוה תל"ז ובשו"ת חוות יאיר סימן ט"ז ובשו"ת דבר שמואל סימן של"ב כתבו בפשיטות שאין שום חילוק בזה בין ישראל לגוי. ואם כתב הגוי את שם ה', חייבים לגנזו. כמובא ביריעות שלמה חלק ד' פרק ד' דף קמ"ט ק"נ.

מקור הדין בערכין דף ו' ע"א, שם אמרו כי הגוי שהקדיש קורה לבדק הבית ושם כתוב עליה, בודקים אותו. אם אמר לדעת ישראל הפרשתיה, יגוד וישתמש במותר. ואם לאו, טעון גניזה. ופירש רש"י ד"ה טעונה, בזמן הזה עסיקין. לא בזמן בית המקדש.

גוי התנדב קורה לבית הכנסת, וחקוק עליה שם ה'. השאלה אם יש בשם זה קדושה. וההכרעה היא שכיון שאמר הגוי שהוא כותב על דעת ישראל, דהיינו כפי מנהג היהודים, יש בו קדושה. לכן אין בו קדושה חמורה לגנוז את כל הקורה, אלא אפשר לגוד, דהיינו לחתוך ולקלף את השם, ולהשתמש במותר לבית הכנסת.

הרי בהדיא שגם כאשר גוי כתב את השם יש בו קדושה.

מיהו, הנושא שלנו שונה מהנ"ל, כי אנו עוסקים בצילום השם, ולא בכתיבתו ממש. סה"כ הגוי צילם, והמכונה הראתה בצילום את שם ה'. איני יודע אם זה קל יותר, או חמור יותר. לפי מה שהנדע ביהודה תניינא סימן קפ"א מחלק בזה, אם הגוי כתב בעצמו את השם, שבזה למרות שזה נשמע קל יותר, כי הצילום כמעשה קוף

שערי יצחק – השיעור השבועי

שהדבר נרמז בתורה בעקיפין. לא ידענו אנחנו ששם השם יתברך נזכר בהרים הללו.

בעניין פגעי הטכנולוגיה.

הטכנולוגיה התפתחה בעולם לרוב, העולם מאד "התקדם"...

כל אלו שמפתחים את כלי המשחית באמצעות שכלולי הטכנולוגיה, כביכול לעזור לבני האדם, אבל בגללם העולם כיום מטונף, מלא טומאה וזוהמא. כל מגמתם היא רשע ופשע רח"ל. גם אחינו התועים נמשכים אחריהם בעוונותינו הרבים.

אנו נמצאים במצב של 'טימא כל השמנים'. היום, כמעט הכל טמא בעוונותינו הרבים...

דברים אלו צריכים חיזוק ושמירה רבים.

מצד אחד אנו מודים לקב"ה על האפשרויות הרבות הנולדות מחידושי הטכנולוגיה. אפשר לעשות גדולות ונצורות, למשל אוצר החכמה. אוספים עשרות אלפי ספרים במקום אחד. הפלא ופלא. פעם, בכדי להגיע לכמות ספרים כזו, קל וחומר לנדירים שבהם, כמה היינו צריכים לכתת רגלינו, עד שמתייאשים, כותבים ואומרים, 'ספר זה אינו מצוי אצלי'...

זו דוגמא אחת לכלים ולאפשרויות המצויים לנו לרוב. המון דברים טובים יכולים לצאת מאותם שכלולים, אבל הרע היכול לצאת מזה, קשה פי אלף.

לכן חשוב מאד לשמור את מה שדיברנו, ובפרט לבני הנעורים.

היום מטמאים במזיד את כל השמנים. בעוונותינו הרבים זה לא נגמר בבעיות אלו, כי לצערנו יש שעושים זאת בצורה מכוונת במיוחד.

בעלמא, יש להחמיר לאידך גיסא, כי בכתובה ממש אפשר להקל מעט, כי יתכן שהגוי כתבה על דעת עבודה זרה. אי אפשר לדון מבחינה מעשית.

לכן צריכים לדון כאן, האם בצילום יש סכרא לקולא או לחומרא.

בנודע ביהודה שם כתוב כדלקמן, נראה לי והוא עיקר, דעד כאן לא חיישינן דגוי כתבו לשם אלילים, היכא שהיה הגוי יודע מה הוא כותב ומבין ומכיר בכתב אשורית ויודע שהוא שם, אבל בנכרים שאינם יודעים עפ"י הרוב ואינם בקיאים בכתב אשורית ואינם מבינים בלשון הקודש, והאומן החוצב האבן מסתמא לא ידע לחצוב לחקוק אותן שמות באבן, כי אם שהישראל היה מרשים לו האותיות בדיו ובסקרא והנכרי לא עשה אלא מעשה קוף דרך אומנות, שחקק וחצב הרשמים שכתב לו הישראל ולא היה מבין מה הם אותן אותיות, ולא ידע פרושן וכוונתן. בזה בודאי ליכא למימר שחשב בו מחשבת חוץ לשם אלילים ולא צריך גניזה לכל הדעות. עכ"ל.

ועכ"פ, משמעות הפוסקים שגוי הכותב את שם ה', ואפילו זה בצילום, מסתבר שיש בו קדושה מסויימת, ואסור לקרוע זאת. לכן צריך לא לזרוק את התמונה הזו, ולא לזלזל בה.

כמו שאמרתי לעיל, רואים בבירור כמה אותיות, ואין ספק בכך.

חושבני שגדר גילויים כאלו הוא כמו נסים ונפלאות. מתגלים לנו דברים שלא חשבו עליהם מעולם בעבר. לפי מצב זמננו, בהתפתחות הטכנולוגיה, נודעים לנו חידושים ודברים שלא נרמזו אפילו בדורות הראשונים.

אנו הבננו כעת בס"ד פשט חדש בפס' ובראשית כת, טז, אָכַן יֵשׁ יְיָ בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. ולא למימרא שיעקב אבינו התכוון לזאת, רק

בשיר מעוז צור אומרים, פרצו חומות מגדלי. כל החומות שלנו נפרצו על ידי שכלולי הטכנולוגיה הנוראים. פעם הרשעים היו צריכים לצאת מהתחום בכדי לעשות עבירות. ללכת למקום רחוק. היום, כל הטינופת נכנסת לפני ולפנים, ואפילו בתוך קודש הקדשים רחמנא ליצלן. חומות ההתבדלות מן הרשעים החילונים וכו'.

הכל פרוץ היום... הסכנה גדולה רחמנא ליצלן.

נתבונן עד כמה אנו צריכים לעמוד ולשמור מכל משמר על פך השמן הטהור, שנדע לשמור את עצמנו, ולגדל את הדור הבא על אדני התורה ויראת שמים. שנוכל לקבל את פני משיח צדקנו במהרה בימינו, קדושים וטהורים, כבדרך אבותינו. שנזכה לראות בכללות טומאה זו וכיו"ב מתבערת מהעולם, כמו שנאמר בזכריה ויג, ב, וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ. יזכנו השם ברוך הוא לכך בקרוב, אכי"ר.

הודעה חשובה!

שיעור זה הוקלד עפ"י שמיעה בעיקר,

נערך והגה לפי הבנת העורך.

השיעור היה לנגד עיני מרן שליט"א קודם הוצאתו, הוסיף עניינים וציין מקורות, שיפר ותיקן דברים רבים, אולם מפאת העומס הרב המונח על כתפיו, נבצר ממנו לעבור הגהה מדוקדקת, להאיר ולהעיר בהרחבה כבשיעורים שעברו.

לאור האמור, בכל ספק או שאלה המתעוררת למעיין בשיעור זה, יש לו לברר היטב את הדבר להלכה ולמעשה אצל מרן שליט"א. הערות ותיקונים יתקבלו ברצון.

ניתן להקדיש כל שיעור להצלחה ולרפואה, או לעילוי נשמת.

השם יוזכר בל"נ בתחילת השיעור מפי מרן שליט"א, וכן באמירת "מי שבירך" בסוף השיעור.

פרטים בטלפון: 050-4140741.
נא לתאם זאת לפני השיעור.

והתורמים והמסייעים להפצת התורה ולזיכוי הרבים, ימלא המקום ב"ה כל משאלות ליבם לטובה. אכי"ר.